

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ἀνοψαστός < *ἀνοψάζω.

Ὁ μὴ ἔχων καλὴν ὄψιν, ζωηρὸν χρῶμα ἐνθ' ἄν. (α) Ἐπὶ ἀνθρώπου: Ἀόψιαστ' ῥ'ναῖκα Ζαγόρ. (β) Ἐπὶ ἄρτου: Ψωμί ἀνόψιαστο Ζίτσ. Συνών. ἄνοψος.

ἄνοψος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἄνουψους Ἡπ. (Ζαγόρ. Κόνιτσ.) ἄοψος Χίος ἄνουψους Ἡπ. (Ζαγόρ. Χουλιαρ. κ. ἀ.) ἄγουψους Ἡπ. (Κόνιτσ. Πέραμ.) ἄναψους Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. ὄψι.

*Ἀνόψιαστος (α), ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Πολὺν ἄνοψη 'ναι, θαρεῖ κάνεις πῶς εἶναι ἀρωσισμένη Ἀπύρανθ. Ἀοψο κορίτσι Χίος Πιδι ἄγουψου Κόνιτσ. Παρουσιάσκι ἄνουψους μπρουστά μου σήμωρα Ἡπ. Ἦταν σ'χαμυρὸς κι ἄνουψους αὐτόθι. Ἀνόψιαστος (β), ὁ ἰδ., Ἡπ. (Κόνιτσ.): Ψωμί ἄνουψου.

ἀνταγιάντιστος ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀδαγιάδιστος Κρήτ. Σέριφ. ἀδαγιάδιστος Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *νταγιάντιστός < νταγιάντιζω.

Ἀνυπόφορος ἐνθ' ἄν.: Ἀνταγιάντιστος καημὸς Λεξ. Πρω. Ἀνταγιάντιστα βάσανα Λεξ. Δημητρ. Οἱ πῆγά, ἀδαγιάδιστος γέν'κες! Λεῦκ.

ἀνταγναντιάζω ἀμάρτ. ἀδιγναδιάζω Ἀντίπαρ. Πάρ. (Λεῦκ. Παροικ. κ. ἀ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντι καὶ τοῦ ρ. ἀγναντιάζω, παρ' ὁ καὶ γναδιάζω.

1) Βλέπω τινὰ ἀπέναντι, ἀντικρὺ ἐνθ' ἄν.: Σὲ ἀδεγνάδιασα Ἀντίπαρ. Τὸν ἀδιγνάδιασα τσαὶ τὸν εἶδα Παροικ. Συνών. ἀγναντιάζω 1. 2) Φθάνω, ἔρχομαι ἀπέναντί τινος Πάρ.: Ἄσμ.

Κι ὅτε ἀδιγναδιάσανε ἐβρὸς 'ς τὸν ἄγιο-Γεώργι, ἔλειωσ' ὁ νεὸς 'σὰν τὸ κερὶ κ' ἔσβησε 'σὰν λαμπάδα

ἀντακκιάζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *intaccare*.

Ἀρχίζω τι. Συνών. ἀντακκῶν-νω.

ἀντάκκιν τό, Κύπρ. ἀντάτδιν Κύπρ.

Ὑποχωρητικῶς ἐκ τοῦ ρ. ἀντακκιάζω ἢ ἀντακκῶν-νω.

Τμῆμα θεριζομένου ἀγροῦ, τὸ ὁποῖον καθορίζεται ὑπὸ τοῦ ἀρχιθεριστοῦ σχηματίζοντος διὰ τοῦ δρεπάνου στενὴν καὶ εὐθεῖαν δίοδον, ἢ τμῆμα ἀμπελῶνος μέλλοντος νὰ κλαδευθῇ ἢ νὰ τρυγηθῇ: Ἐβγαλαν ἕναν ἀντάτδιν (ἐθέρισαν κτλ.) || Φρ. Μὲν τὸν κιάν-νης ἀντάτδιν (μὴ τὸν στενοχωρῆς). || Παροιμ.

Γούμενος καθούμενος μετὰ ἀντάτδιν κόβκει

(ὁ μακρὰν τῶν πραγμάτων εὐρισκόμενος δὲν ἔχει ὀρθὴν ἀντίληψιν τῆς πραγματικότητος καὶ τῶν δυσκολιῶν αὐτῆς). Συνών. ἔργο, λαμνί.

ἀντακκούδιν τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντάκκιν καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦδιν.

Μικρὸν ἀντάκκιν, ὁ ἰδ.

ἀντακκῶν-νω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *intaccare*.

Ἀρχίζω τι, καταπιάνομαι μὲ κατ' ἑαυτὴν: Ἀντακκῶν-νουσιν εἰς τὸ θέρος τοῦ κλιθαροῦ (κριθῆς). Ἀντάκκωσα 'ς τὴν δουλειάν ἢ τὴν δουλειάν. Ἀντάκκωσες νὰ σπέρνης; Ἐν-ν' ἀντακκῶσῃ κ' εἰς τὸ φαεῖν. Ἀντάκκωσα νὰ κουβαλῶ πέτρες.

Ἀντακκῶσαν νὰ συνάουν ἐλαιές. Ἀντάκκωσέν τον 'ς τὸ ξύλον (συνών. φρ. τὸν ἄρχισε 'ς τὸ ξύλο). Μόλις ἀντακκῶσαμε, νὰ σου ἤρτεν τῶαί 'τῶεῖνος.

***ἀντάλλαγα** ἐπίρρ. ἀλλάνταβα Στερελλ. (Αἰτωλ. Κλών.) ἀλαφάνταλλα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀντάλλαγος.

Ἄνευ τάξεως, ἄνευ προσοχῆς: Ὁ,τ' κι ἂν κάτ'ς, τοὺν κάτ'ς ἀλαφάνταλλα. Μὴν παίρ'ς ἀλαφάνταλλα τοὺν πιδι 'ς τὰ χέρια σ', θὰ τοὺν σκουτώγης. Μὴν πααί'ς ἀλλάνταβα αὐτοῦ π' πιρπατεῖς, θὰ πιδικλουθῆς κι θὰ πέγης! Ἀλαφάνταλλα πιρπατεῖς, καημένι, κόντιψις νὰ μὴ ξιθ' χιάγης! Νὰ τρώς μὴ τοὺν τρώπον σ', ὅχ' ἀλαφάνταλλα (μὴ τοὺν τρώπον σ' = εὐσχήμως).

ἀνταλλαγή ἡ, λόγ. σύνηθ. ἀνταλλαῖ Παξ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἀ. ἀδαλλαῖ Πελοπν. (Λακων.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀνταλλαγή.

Τὸ νὰ ἀνταλλάσῃ τίς τι ἐνθ' ἄν.: Κάνομε ἀνταλλαγή τὸ δεῖνα πρᾶμα μὲ τὸ δεῖνα σύνηθ. Νὰ κάωμου, ἂν θέλγης, ἀνταλλαῖ τὸ' ἐλαιές Παξ. Κάνομε ἀνταλλαῖ τὸ' γίδις Αἰτωλ.

***ἀνταλλαγιά** ἡ, ἀδαλλαβιά Θεσσ. (Πορταρ.) ἀναφραδαλλιά Θεσσ. (Νευρόπ.) Πελοπν. (Βούρβουρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀντάλλαγος.

1) Τὸ ἀπροσδόκητον Θεσσ. (Νευρόπ.) 2) Ράπισμα αἰφνίδιον Πελοπν. (Βούρβουρ.) 3) Δυστροπία Θεσσ. (Πορταρ.)

***ἀνταλλαγιάζω**, ἀλαφανταλλιάζω Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀντάλλαγος ἢ τοῦ οὐσ. *ἀνταλλαγιά. Καθίσταμαι ἐπιπόλαιος: Ἀλαφαντάλλιασις καὶ σὺ τώρᾳ! Εἶνι ἀλαφανταλλιασμένον πιδι τώρᾳ κι καμπούσουν κιρό!

ἀντάλλαγμα τό, Πόντ. (Κερασ.) ἀντάλλαγμα Πόντ. (Κερασ.) ἀδίλλαγμα Πελοπν. (Λακων.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀντάλλαγμα. Ἐν τῷ τύπ. ἀδίλλαγμα ἔγινε ὑποκατάστασις τῆς προθ.

1) Τὸ πρὸς ἀνταλλαγὴν διδόμενον Πόντ. (Κερασ.)

2) Ἐξουθένωμα, κάθαρμα (ἢ σημ. ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν ἐξωτικῶν ἀνταλλασόμενα παιδία εἶναι καχεκτικά ὡς πιστεύεται. Πβ. *ἀνταλλαχτό) Πελοπν. (Λακων.): Βρὲ ἀδίλλαγμα!

ἀνταλλάγμιν τό, ἀμάρτ. ἀνιλλάγμιν Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντάλλαγμα. Διὰ τὸ ἀνιλλάγμιν ἰδ. ἀντάλλαγμα.

Πρᾶγμα ἀποβαλὸν τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ὄψιν: Ἀνιλλάγμιν ἐγένονμουν (ἐγενόμην ἐλεεινὸς ἐκ τινος νοσήματος).

ἀντάλλαγος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀντάλλαβος Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ.) ἀδάλλαβος Θεσσ. (Ζαγορ. Πορταρ.) ἀλλάνταβος Ἡπ. (Πωγών. κ. ἀ.) ἀλλάνταβος Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ. Κλών.) ἀναφάνταλλος Πελοπν. (Βούρβουρ.) Σκιάθ. ἀλαφάνταλλος Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἴλάνταβος Στερελλ. (Κλών.) ἴλантаβος Πελοπν. (Γορτυν. Κερπιν.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀντάλλαγος. Πβ. Σουῖδ. *ἀντάλλαγον καλοῦσι τὸν ἀντι ἐτέρου ἡλλαγμένον, οὐχὶ ἀνταλλον.

1) Ὁ ἔχων οἰονδήποτε σωματικὸν ἐλάττωμα Ἡπ.

2) Ἀνισόρροπος Πελοπν. (Γορτυν. Κερπιν.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ.): Ἀφαρπάζονται αὐτεῖν, τό 'χ' τοῦ σόι τ'ς, ἐν' ἀλαφάνταλλ' ἀθρῶπ' Αἰτωλ. Ἀχ, ἀλαφάνταλλι ἀνθρουπι, δὲν πά νὰ χαθῆς! αὐτόθι. Εἶνι ἀντάλλαβος ἀθρουπους! αὐτόθι. Αὐτὸς εἶναι ἴλантаβος Γορτυν. Κερπιν. Συνών. παλαβός.

β) Δύστροπος, πείσμων Θεσσ. (Πορταρ.) 3) Ἀπρόσεκτος, ἄτακτος Ἡπ. (Πωγών.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Πελοπν. (Βούρβουρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ. Κλών.): Εἶναι νὰ ἀναφάνταλλη, νὰ σαλαιδῇ Βούρβουρ. Ἀλαφάνταλλος ἀνθρουπους,